

ENDRŐDI SZABÓ ERNŐ

*„ahogy ferdül ez a pálya
és sehol attika felől egy gálya”*

(ESZE)

Amióta Ernő meghalt, azóta tudom, hogy mit jelent az a fogalom, hogy szesztestvér. Amikor együtt voltunk, többnyire ittunk, vagy sort kerítettünk rá, hogy igyunk is, avagy közös elfoglaltságaink italfogyasztás közben teljesedtek ki, és pecsételődtek meg újabb, magasabb jelentésű és jelentőségű dimenziókban. Ez persze nem jelenti azt, hogy csak együtt ittunk volna, vagy akár legjelentősebb italozótársunknak vallottuk volna a másikat. Nem kívánok önjelölt borvirág lenni az urnáján.

Ernővel a görög szimpóziumok szellemében lehetett együtt lenni a mára többnyire önterápiás mocsokkalitkákka züllött budapesti kocsmákban: az érzéki és az értelmi megvalósulás teljes eufóriáját élve át.

Nagyszerűen lehetett beszélgetni vele; példátlanul jókat. A zsidókról, az örményekről, Közép-Európáról, az avantgárdról, a betűről, a jelről, nemiségről, költészetről. Soha nem beszélgettünk a borról. Az ott lebegett a pohárban, tudtuk jól, mit ér. Jobb kezével a levegőben karmolászott mélységváltás közben. Jobb állát és alsóajkát átellenben tologatta, mint Kafka, amikor megint Gregor Samsa lett, és elmaradt belőle a bogár. A szellemi dimenziók légtornásza volt. Kötél nélkül és szellemi vákuumhelyzetben, miközben az emberek és az un. irodalmi szakmások nem látják a magasat a képzelt béka fenekétől.

Elképesztően művelt volt és nyitott. A műveltségébe sem zárta be magát. Nem vált teherre. Nem lett intellektuel, és a legkevésbé sem sznob. Voltak persze kétségekbe vonható feltételezései, de ezek azért nem váltak soha rögeszmévé, mert pármenetes, jókedélyű, ironikus, önironikus üvöltözés és pohárváltás során hajlandó volt azokat megkérdőjelezni maga is. Sőt, mulatott a korábbi összefüggés-olvasatok ingatagságán. Dionüosz, Einstein és Rimbaud keveréke volt a kocsmasztal mellett, cingár alkatával, beesett arcával.

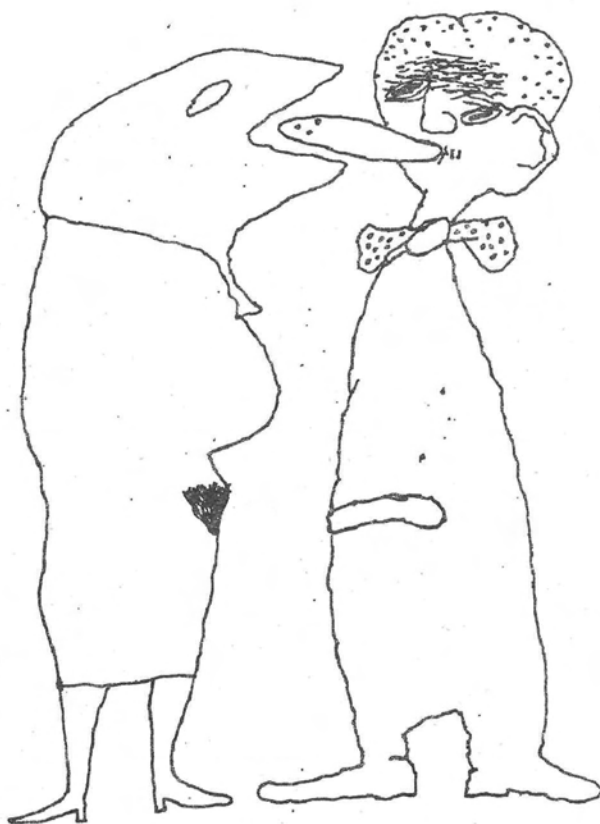
A minőség és a szegénység aszkétája volt, és nem a karriertudatnak alárendelt, öngerjesztett küldetésstudaté. Ennek megfelelően: az életépítés hedonistája volt, kisfröccsel, szép szóval, lélekkel és fasszal. Ha kölcsönkért, akármire – többnyire borra és cigire –, az ember, ha volt, adott, mert az életre kért. Hiányzott neki, amit akart.

Sokan nem szerették, én sem mindig. Hagyta magát félreérteni, hogy olyanak lássák, értsék, ahogy megjelenni akart. Azután hagyta magát megszeretni, ha az ember érzékeny volt. Azután megengedte magának, hogy tévedett. Ha megélték egymás komplett rendszerét. Ha a minőség kérdése tülemelkedett a pillanatnyi jó és rossz kérdésén. Ha az aktuális a totális része lett.

Személyisége és költészete ugyanazon okok miatt nem lett szélesebb körökben (meg) kedvelt és (meg) ismert: ha valamit jelent ma még az experimentalizmus fogalma, akkor ezt az összefüggést jelenti (persze hál' Istennek, a szélesebb körökön innen is). A hozzá hasonló érdeklődésű magyar költők többsége ma már vagy szómágiába vagy versmátrixokba menekült, vagy klassziczálódott, vagy nyafog. Az Endrődi-féle szövegzene terjed, teljesedik, mint a Cage-i csend: harmóniáját ezután sem fogja felkorbácsolni.

Antal István

Tisztelt Olvasó!

A Cigányfűró továbbra is megrendelhető postai pénzes utalványon az alábbi címen:

Cigányfűró Szerkesztősége
1089 Budapest Baross utca 124.

Előfizetési díj összesen 576,- Ft + postaköltség - példányonként - Budapestre: 34,- Ft, vidékre 44,- Ft.

Hol kapható el a Cigányfűró? Az alábbi helyeken folyamatosan:

Írók Boltja (VI., Andrásy út 45.),
Kékharisnya Könyvesbolt (V., Bajcsy-Zsilinszky út 36-38.),
Cirko-Gezír (VIII. Lőrinc pap tér 3.),
Pont Könyvesbolt (V. Mészáros tér 6.),
Örökmozgó (VII. Erzsébet körút 39.),
Hunnia Kávézó (VII. Erzsébet körút 26.),
Szindbád Mozi (XIII. Szt. István körút 16.),
Odeon Kft. (XIII. Hollán Ede u. 7.),
Tabán Mozi (I. Krisztina körút 87-89.),
Balassa Könyvesbolt (II. Margit utca 1.),

Művész Mozi (VI. Teréz körút 30.),
Blue Box (IX. Kincsi u. 28.),
Századvég Könyvesbolt (V. Veres Pálné u. 4-6.),
Liget Galéria (XIV. Ajtósi Dürer sor 5.),
Graffiti (VIII. József körút 63.),
Király utcai Könyvesház (VI. Király u. 50.),
Bartók Könyvesbolt (XI. Bartók B. u. 25.),
MTV Újságpavilon (V. Szabadság tér 17.),
Fórum Könyvárúhá (VII. Rákóczi u. 14.),
Műcsarnok (XIV. Hősök tere),
Pedagógus Könyvesbolt (VIII. Múzeum krt. 8.)

VIDÉKEN:

Szokoly Antikvárium (Veszprém, Szabadság tér 13.),
József Attila Könyvesbolt (Kaposvár, Fő u. 33.),
Rónai Művelődési Központ (Miskolc, Mindszent-tér 3.),
Grand Café Művészmozi (Szeged, Deák Ferenc u. 18.),
a Székesfehérvári Városi Könyvtárban
és fiókkönyvtáraiban.

A lapot nem a Magyar Posta,
hanem már megint Antü terjeszti!

